

BULETIN INFORMATIV
AL CONGRESULUI AUTORITĂȚILOR LOCALE
DIN MOLDOVA // E-NEWSLETTER | MARTIE 2026

Congresul
Autorităților Locale
din Moldova
www.calm.md

CALM LA 16 ANI DE ACTIVITATE – GARANTUL DEMOCRAȚIEI LOCALE DIN R. MOLDOVA

La 21 martie sărbătorim 16 ani de la crearea Congresului Autorităților Locale din Moldova (CALM). Este un moment de reflecție, dar și de mândrie, pentru că în acest răstimp, chiar dacă au fost mai multe încercări de a diviza APL și de a crea alternative pentru CALM, anume CALM a devenit coloana vertebrală a administrației publice locale, un partener de încredere al comunităților și un avocat al aleșilor locali.

Încă din primii ani de activitate, CALM și-a asumat misiunea de a fi vocea comună a autorităților publice locale, unind aleșii locali, indiferent de culoarea politică a acestora și intervenind de fiecare dată când a fost necesar, pentru descentralizare și autonomie locală.

CALM a construit punți între aleși locali și guvernări, dar a creat și parteneriate internaționale. CALM a creat programe de instruire pentru primari și angajații din primărie. CALM a apărat demnitatea aleșilor locali și democrația locală.

Administrația publică locală a fost promovată de CALM și a început să fie percepută ca fundamentul oricărei societăți. În ultimii ani, CALM a reafirmat că viitorul democratic și prosper al Republicii Moldova se clădește pe puterea comunităților locale.

Astăzi, la 16 ani de activitate, am întrebat mai mulți aleși locali ce reprezintă pentru ei Congresul Autorităților Locale din Moldova. Ne-au spus că este pilonul de bază al administrației publice locale, un partener de încredere și un garant al democrației locale. Alte opinii ale primarilor despre CALM aflăm în cadrul acestei emisiuni.

Protagoniștii ediției de astăzi sunt: Vladislav Cociu, primarul orașului Ștefan Vodă, vicepreședinte al CALM; Constantin Cojocaru, primarul municipiului Edineț, vicepreședinte al CALM; Victor Ambroci, primarul orașului Călărași, vicepreședinte al CALM; Angela Ababei, primara satului Cobîlea, Șoldănești; Silvia Leșan, primara comunei Schineni, Soroca; Alina Pascaru, primara comunei Bănești, Telenești; Serghei Anastasov, primarul municipiului Comrat, UTA Găgăuzia, vicepreședinte al CALM; Simion Tatarov, primarul orașului Rezina, vicepreședinte al CALM; Victor Bogatico, primarul orașului Rîșcani, vicepreședinte al CALM; Violeta Crudu, primară

de Cruzești, mun. Chișinău, președinta Rețelei Femeilor CALM; Nina Costiuc, primară de Budești, Chișinău, președinta de onoare a Rețelei Femeilor CALM; Gheorghe Falcă, primarul comunei Ghindești, Florești; Iurie Gangan, primarul orașului Florești; Mihail Luchian, primarul comunei Bălănești, Nisporeni; Maria Mihalcenco, primara comunei Pistruieni, Telenești; Oleg Costandoglo, primar Cioc-Maidan, UTA Găgăuzia; Petru Dogocher, primar al comunei Vatici, Orhei; Roman Ciubaciuc, primarul orașului Cantemir; Rodica Croitor, primara satului Hârbovăț, Anenii Noi; Rodica Russu, primara comunei Telița, Anenii Noi; Maria Galiț, primara comunei Sărata Veche, Fălești, vicepreședintă a CALM; Vladimir Bodean, primarul comunei Șișcani, Nisporeni; Alexandr Mațarin, primarul orașului Anenii Noi; Alina Semeniuc, primara satului Crișcăuți, Dondușeni; Valeriu Tizu, primarul comunei Petreni, Drochia; Valerian Cecan, primarul satului Mihăileni, Rîșcani; Angela Ursachi, primară de Mateuți, Rezina; Alexandra Piscunov, primară de Vadul lui Isac, Cahul; Valeriu Scutelnic, primarul satului Bîrnova, Ocnița; Victoria Andriuța, primară de Șeptelici, Soroca.

La mulți ani, CALM! Fie ca următorii ani să-ți aducă și mai multă putere, inspirație și unitate în misiunea de a apăra și promova administrația publică locală.

Emisiunea este realizată de Ana Moraru și [poate fi accesată aici >>>](#)

CALM: „MODIFICĂRILE LA LEGEA AMALGAMĂRII SUNT SUPERFICIALE, FĂRĂ STIMULENTE DURABILE, IGNORĂ VOINȚA LOCUITORILOR EXPRESĂ PRIN REFERENDUM ȘI URMĂRESC ALTE SCOPURI DECÂT CONSOLIDAREA COMUNITĂȚILOR”

Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM) a analizat proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative referitoare la amalgamarea voluntară a unităților administrativ-teritoriale și a emis un aviz negativ, subliniind riscurile pe care textul actual le comportă pentru democrația locală și autonomia comunităților. CALM atrage atenția că consultarea colectivităților locale este un principiu constituțional și european. Diminuarea votului calificat sau reducerea reprezentativității în luarea deciziilor privind modificarea limitelor teritoriale ar slăbi democrația locală și ar deschide calea ingerințelor politice arbitrare. „Pentru orice modificare a limitelor teritoriale locale, colectivitățile locale în cauză trebuie să fie consultate în prealabil, prin referendum local”, stipulează Carta Europeană a Autonomiei Locale, amintește CALM.

[Vezi mai mult >>>](#)

REFORMATORI CURAJOȘI SAU AVENTURIERI ȘI GROPARI AI VISULUI EUROPEAN?

Directorul executiv al CALM Viorel Furdui condamnă cu fermitate ideile radicale și iresponsabile care propun lichidarea tuturor primăriilor și reducerea lor la 40 de unități.

Doamne ferește și păzește Moldova Europeană! Opoziția nu trebuie să facă nimic – doar să culeagă roadele aroganței, prostiei și incompetenței. Reformatorii noștri nici măcar nu s-au consultat cu oamenii de știință pentru a înțelege lucruri elementare: termene, instituții, diferența dintre public și privat. În loc de claritate, avem confuzie și manipulare. Și culmea: se vorbește despre „conurență economică între instituții publice”! Vă imaginați unde se ajunge? Statul este pus să concureze cu el însuși, iar cetățeanul transformat în simplu client, fără garanții.

[Vezi mai mult >>>](#)

SERGIU PALIOVICI: „REFORMA ADMINISTRATIV-TERITORIALĂ NU POATE FI REDUSĂ LA COMASAREA PRIMĂRIILOR”

Propunerea de politică publică intitulată „Reforma Administrativ Funcțională Integrată” (RAFI), realizată de Sergiu Palihovici, directorul Școlii de Administrație Publică din cadrul Universității de Stat din Moldova, și Sergiu Cornea, doctor habilitat în științe politice, conferențiar în administrația publică, a fost prezentată recent în fața a 200 de primari.

Sergiu Palihovici a subliniat că nu putem continua să ne ascundem după expresia „reforma administrației publice locale”. În realitate, este vorba despre **reforma administrativ-teritorială**, cea mai importantă reformă pe care un stat o poate face. „Administrația publică merge mână în mână cu statul. Istoria unui stat este și istoria administrației. Reformarea unui stat reprezintă și reformarea administrației”, a declarat Palihovici.

[Vezi mai mult >>>](#)

REFERENDUMUL ESTE SINGURA CALE LEGITIMĂ PENTRU COMASAREA LOCALITĂȚILOR

CALM avertizează că presiunea asupra primarilor și graba fără argumente solide pot compromite procesul. Reforma raioanelor, unde există un consens mai larg, ar putea fi primul pas, însoțit de îmbunătățirea mecanismului de amalgamare a localităților și de consolidare a descentralizării financiare.

Totodată, CALM subliniază că funcțiile unei administrații publice locale, în special ale primarilor, sunt mult mai complexe decât simpla atragere de fonduri. Acestea vizează diferite tipuri de servicii administrative, domeniile social și cultural, păstrarea tradițiilor, precum și dezvoltarea comunităților în sens mai larg.

În același timp, atragerea fondurilor europene, ca și competență și responsabilitate, aparține Guvernului și regiunilor, conform formatului EU-NUTS 2, care trebuie să demonstreze capacitate în atragerea investițiilor și să creeze, la nivel național și regional, programe și fonduri accesibile primăriilor. Astfel, acestea își vor putea

dezvolta localitățile și vor putea realiza întreaga diversitate de atribuții în raport cu cetățenii și comunitățile.

Reforma administrației publice locale este tema emisiunii „La Înălțime cu CALM”, avându-i ca protagoniști pe:

- Viorel Furdui, directorul executiv al CALM;
- Arcadie Covaliov, primarul orașului Sîngerei;
- Victor Gori, primarul comunei Botnărești, vicepreședinte al CALM.

Emisiunea este realizată de Ana Moraru și [poate fi accesată aici >>>](#)

PRIMARII DIN RAIONUL OCNIȚA AVERTIZEAZĂ: „PRIN COMASAREA FORȚATĂ A PRIMĂRIILOR SE ÎNCALCĂ UN PRINCIPIU CONSTITUȚIONAL ȘI SE PUNE ÎN PERICOL VIITORUL SATELOR”

În cadrul ședinței asociației primarilor din raionul Ocnița, mai mulți primari au semnat o declarație în care se expun împotriva amalgamării forțate, subliniind că aceasta este neconstituțională, dacă nu sunt întrebați direct locuitorii satelor prin referendum local. „Noi nu suntem împotriva reformei administrației publice locale, dar suntem împotriva modului în care aceasta se face, în grabă, nu etapizat. Nu acceptăm ca satele să fie lichidate sau unite după bunul plac al unor interese politice”, se menționează în declarație.

[Vezi mai mult >>>](#)

23 DIN 25 DE PRIMARI DIN RAIONUL IALOVENI SE PRONUȚĂ PENTRU LICHIDAREA CONSILIILOR RAIONALE ȘI ÎMPOTRIVA AMALGAMĂRII FORȚATE!

23 din 25 de primari din localitățile raionului Ialoveni au aprobat o declarație prin care susțin conceptul de amalgamare voluntară, doar că acesta trebuie să fie un proces etapizat, îmbunătățit cu mecanisme și să nu fie grăbit. Primarii au atras atenția și la necesitatea lichidării consiliilor raionale. În declarație, primarii din Ialoveni se pronunță împotriva amalgamării normative, pe care o consideră o încălcare vădită a principiilor autonomiei locale. Evenimentul a avut loc la consultările organizate de Cancelaria de Stat în acest raion privind reforma administrației publice locale.

[Vezi mai mult >>>](#)

VIORIEL FURDUI, DIRECTOR EXECUTIV AL CALM: „REFORMA APL – PROMISIUNI FĂRĂ GARANȚII”

În prezent asistăm la o campanie masivă de promovare a reformei administrației publice locale. Se vorbește frecvent despre o „reformă complexă”, despre primării mai puternice, servicii publice mai bune și acces sporit la fonduri europene. Totuși, în mare parte, argumentele și explicațiile prezentate sunt formulate în termeni foarte generali și vagi, fără detalii concrete, fără garanții și fără previzibilitate pe termen lung.

De asemenea, lipsesc aproape în totalitate analize de impact credibile pe termen scurt, mediu și lung, care să demonstreze beneficiile promise. În aceste condiții, discuția pare să se reducă, deocamdată, la promisiuni și declarații de bune intenții.

Sperăm că multe dintre aceste aspecte vor fi clarificate atunci când va fi prezentat conceptul propriu-zis al reformei. În special, sunt necesare răspunsuri clare la câteva întrebări fundamentale.

[Vezi mai mult >>>](#)

VICEPREȘEDINTELE CALM, MARCEL BOBEICA: „PROPUNERI PENTRU ECHIPA CARE LUCREAZĂ LA CONCEPTUL REFORMEI ADMINISTRAȚIEI PUBLICE LOCALE – UN MIC AJUTOR ȘI SUPORT DE IDEI”

În contextul discuțiilor privind elaborarea conceptului de reformă a administrației publice locale, consider util să formulez câteva propuneri și reflecții care ar putea servi drept contribuție la acest proces. Reforma trebuie să fie una bine gândită, fundamentată pe realitățile din teritoriu și orientată în primul rând spre interesul cetățenilor.

[Vezi mai mult >>>](#)

VIORREL FURDUI, DIRECTOR EXECUTIV AL CALM: PROBLEMELE ACTUALE ȘI DIRECȚIILE UNEI REFORME A ADMINISTRAȚIEI PUBLICE LOCALE DE SUCCES

În contextul dezbaterilor actuale privind reforma administrației publice locale, este esențial ca acest proces să fie analizat cu responsabilitate și în baza unor evaluări obiective ale impactului asupra comunităților locale. O reformă autentică trebuie să consolideze autonomia locală, să îmbunătățească serviciile pentru cetățeni și să creeze instituții locale mai eficiente. În lipsa unei abordări coerente și fundamentate, există riscul ca reforma să genereze efecte contrare celor declarate.

[Vezi mai mult >>>](#)

VIORTEL FURDUI, DIRECTOR EXECUTIV AL CALM: UN SAT FĂRĂ PRIMĂRIE ESTE UN SAT FĂRĂ INIMĂ, SUFLET ȘI VIITOR!

Primăria este sufletul și inima/motorul satului: lichidarea ei înseamnă, de fapt, pierderea identității, sufletului și viitorului comunității.

Atacul asupra primăriei reprezintă un atac asupra satului: reforma actuală lovește direct în puterea locală (primarul și consiliul).

Primăria nu este problema, ci soluția: ea este expresia autogovernării și motorul dezvoltării locale.

Reforma este abordată superficial, declarativ, ruptă de diversitatea și realitățile economice, sociale și culturale. Comunitățile sunt privite de autorii reformei doar prin statistici și calcule reci, ignorând viața reală.

Sub aspect moral, această viziune trădează atitudinea guvernanților și lipsa de competență a autorilor reformei față de domeniul APL, dar și față de mediul rural.

Dilema „primării mari sau mici” este falsă: nu există o diferență esențială între ele; unele primării mici demonstrează chiar capacități mai mari de dezvoltare.

Concluzie: fără primărie, satul își pierde inima, sufletul și viitorul; reforma trebuie gândită pentru oameni, nu doar pentru cifre.

[Vezi mai mult >>>](#)

REFORMA ADMINISTRAȚIEI LOCALE: VIZIUNEA COMUNĂ A CALM ȘI A MEDIULUI ACADEMIC

Congresul Autorităților Locale
din Moldova

www.calm.md

Atât modelul CALM, cât și modelul elaborat de reprezentanți ai mediului academic promovează o reformă a administrației publice locale bazată pe consens, etapizare și respectarea identității comunităților, cu accent pe descentralizare și participare locală. Ambele modele susțin transferul de competențe și resurse către nivelul local, pentru a întări autonomia comunităților.

Experții care au studiat timp de decenii acest domeniu susțin că reforma trebuie implementată treptat, pentru a evita șocuri administrative și sociale. Totodată, se pune accent pe implicarea cetățenilor și a autorităților locale în procesul decizional, pentru a asigura legitimitatea și coeziunea socială.

[Vezi mai mult >>>](#)

REFORMA APL: ÎNTRE BENEFICIILE UNEI REFORME AUTENTICE ȘI RISCURILE UNOR ACȚIUNI GRĂBITE ȘI NEGÂNDITE

Reforma administrației publice locale poate aduce bugete mai solide, servicii publice mai profesioniste și acces mai mare la investiții, susțin autoritățile Republicii Moldova. Totuși, unii primari își exprimă reticențele față de concept, invocând incertitudini legate de gestionarea patrimoniului, viitorul angajaților și riscul unei centralizări excesive. În acest context, este necesară informarea corectă a cetățenilor despre impactul schimbărilor în comunitățile lor. Combaterea dezinformării, eficientizarea funcționării primăriilor, digitalizarea și reforma APL în contextul procesului de integrare europeană au fost subiectele emisiunii Obiectiv Comun din 9 martie 2026.

Invitați:

VIOREL FURDUI – director executiv CALM

ION POPA – primarul comunei Negureni, raionul Telenești

Realizator și moderator: jurnalista Nadia MiHuță

[Emisiunea poate fi accesată aici >>>](#)

NU REDUCEREA PRIMĂRIILOR, CI REFORMA RAIOANELOR ȘI REGIONALIZAREA ESTE CHEIA UNEI ADMINISTRAȚII EFICIENTE ȘI A ÎNCREDERII CETĂȚENILOR

Reforma administrației publice locale rămâne una dintre cele mai importante provocări pe agenda Guvernului. Toată lumea recunoaște că schimbarea este necesară, dar direcția și modul în care aceasta va fi realizată vor determina dacă vom avea un sistem mai eficient sau, dimpotrivă, vom genera haos administrativ și neîncredere.

O reformă bine gândită poate deveni un pilon al modernizării și al apropierii de standardele europene. O reformă negândită riscă să slăbească încrederea cetățenilor și să compromită însăși ideea de integrare europeană. Alegerea este între responsabilitate și improvizație – iar responsabilitatea trebuie să prevaleze.

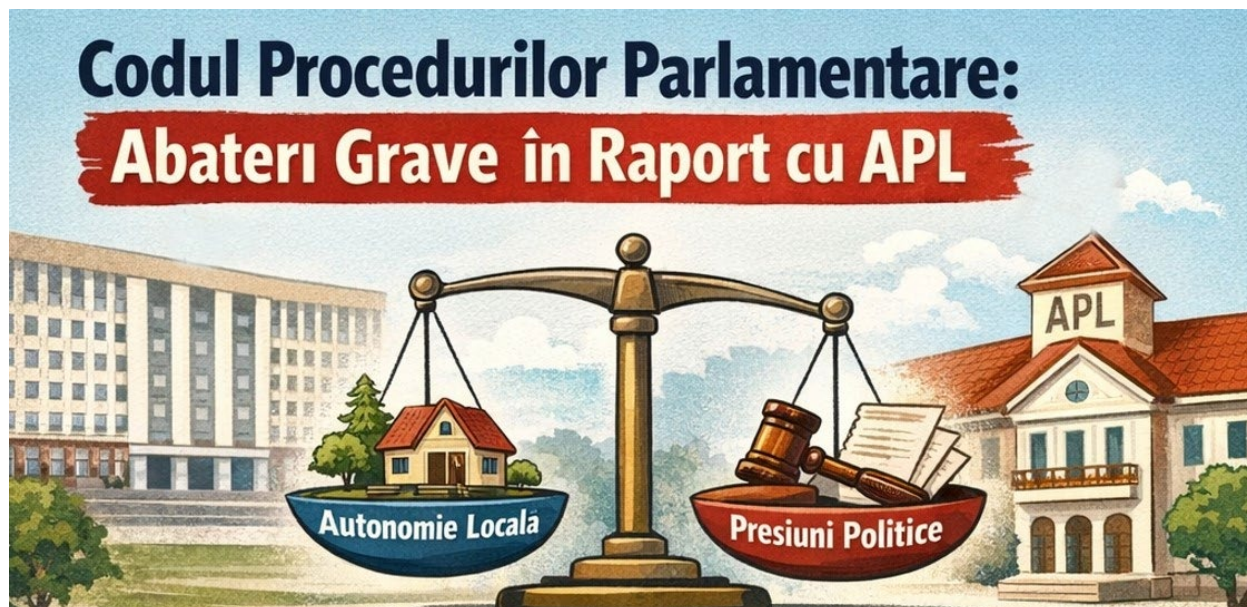
Reforma administrației publice locale nu trebuie să fie un exercițiu grăbit sau superficial. Este nevoie de o viziune coerentă, fundamentată pe expertiză și consens social. Accentul nu trebuie pus pe reducerea numărului primăriilor, ci pe reforma

raioanelor, îmbunătățirea procesului de amalgamare voluntară și asigurarea că fiecare pas va consolida democrația locală și eficiența administrativă.

De această părere sunt protagoniștii emisiunii „La Înălțime cu CALM”: directorul executiv al Congresului Autorităților Locale din Moldova, Viorel Furdui; primarul orașului Leova, vicepreședintele CALM, Alexandru Bujorean; și primarul municipiului Hîncești, vicepreședintele CALM, Alexandru Botnari.

Emisiunea este realizată de Ana Moraru și [poate fi accesată aici >>>](#)

CODUL PROCEDURILOR PARLAMENTARE CONȚINE ABATERI GRAVE ÎN RAPORT CU APL

La 23 martie, Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM) a participat la consultarea publică organizată de Comisia Juridică a Parlamentului pe tema Codului de proceduri parlamentare. Discuția a fost una utilă, iar faptul că autorii proiectului recunosc necesitatea îmbunătățirii textului este un pas pozitiv. Totuși, analiza atentă a proiectului relevă probleme grave, care pun în pericol principiile autonomiei locale, democrației și statului de drept.

[Vezi mai mult >>>](#)

CALM A LANSAT CURSUL ONLINE „CARTOGRAFIEREA SOCIALĂ «NU LĂSA PE NIMENI ÎN URMĂ» ȘI ELABORAREA POLITICILOR BAZATE PE DOVEZI”

Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM), în parteneriat cu Congresul Autorităților Locale și Regionale al Consiliului Europei, a organizat astăzi evenimentul de lansare oficială a cursului online „Cartografierea Socială «Nu lăsa pe nimeni în urmă» și Elaborarea Politicilor Bazate pe Dovezi” — o inițiativă menită să consolideze capacitățile autorităților publice locale în procesul de luare a deciziilor informate și incluzive.

Cursul a fost elaborat de Rețeaua Asociațiilor Autorităților Locale din Europa de Sud-Est (NALAS), adaptat la contextul Republicii Moldova și digitalizat cu sprijinul Congresului Autorităților Locale și Regionale al Consiliului Europei, în colaborare cu CALM.

Cursul este destinat reprezentanților autorităților publice locale, organizațiilor societății civile active în domeniul social, prestatorilor de servicii sociale, precum și altor actori relevanți.

[Vezi mai mult >>>](#)

CALM ÎȘI CONSOLIDEAZĂ COOPERAREA CU COLEGII DIN ROMÂNIA, INCLUSIV ÎN DOMENIUL ENERGIEI VERZI!

Mai mulți reprezentanți ai CALM și experți în domeniu din Republica Moldova au participat, cu sprijinul Convenției Primarilor pentru Energie și Climă din Republica Moldova, în zilele de 3 și 4 martie 2026 la Expoziția pentru Energie Verde, Deșeuri, Apă și Smart City „*GREEN ENERGY EXPO & ROMENVIROTEC 2026*„, care s-a desfășurat la Romexpo din București, România.

În cadrul Expoziției, primarii și experții din Republica Moldova au avut acces la vizitarea standurilor și interacțiunea cu expozanții și partenerii strategici pe sectoare expoziționale – la cea mai amplă platformă regională de tehnologie pentru orașe și comunități sustenabile: cu 48.000 mp suprafață expozițională, 2 pavilioane expoziționale și peste 750 de companii și branduri internaționale.

[Vezi mai mult >>>](#)

GUNN MARIT HELGESEN – NOUA PREȘEDINTĂ A CONGRESULUI AUTORITĂȚILOR LOCALE ȘI REGIONALE AL CONSILIULUI EUROPEI, UN SPRIJIN CONSTANT PENTRU DEMOCRAȚIA LOCALĂ DIN REPUBLICA MOLDOVA

În cadrul celei de-a 50-a sesiuni a Congresului Autorităților Locale și Regionale al Consiliului European, participanții au întâmpinat-o oficial pe noua președintă, **Gunn Marit Helgesen**. Evenimentul marchează începutul unui nou mandat într-un moment crucial pentru consolidarea cooperării între autoritățile locale și regionale din Europa.

În mesajul său inaugural, Gunn Marit Helgesen a subliniat că „în aceste timpuri ale schimbării, este mai important ca niciodată să revitalizăm democrația locală și regională și să menținem Europa unită în fața provocărilor globale”.

[Vezi mai mult >>>](#)

CIRCA 50 DE PRIMARE, INFORMATE DESPRE CUM POT SPRIJINI FEMEILE ȘI FETELE AFECTATE DE VIOLENȚĂ DIN COMUNITĂȚILE LOR, ÎN CONTEXTUL NOILOR MODIFICĂRI LEGISLATIVE

Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM), în parteneriat cu UN Women Moldova, a organizat un eveniment de informare și dezbateră dedicat femeilor primare din Republica Moldova. Evenimentul a reunit circa 50 de lidere locale, membre ale Rețelei Femeilor Primare CALM, care au avut ocazia să se familiarizeze cu recente modificări legislative, intrate în vigoare pe 14 februarie, care incriminează sau înăspresc sancțiunile pentru diferite tipuri de violență în bază de gen. Scopul reuniunii a fost de a spori implicarea administrației publice locale în eforturile de prevenire și combatere a violenței în familie și în bază de gen.

[Vezi mai mult >>>](#)

16 ANI

DE UNITATE ȘI SOLIDARITATE

Pentru o descentralizare și
autonomie locală reală,
colectivități locale dezvoltate și o
Moldova Europeană!

Pentru informații și consultanță vă puteți adresa la nr.Tel. (022) 22-35-09,
fax (022) 22-35-29, info@calm.md, str. Columna 106A, Chisinau,
Republica Moldova (secretariat)

www.calm.md